

27.1.2025

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö (VN/25295/2024)

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle SOLAS-yleissopimuksen liitteeseen, MARPOL-yleissopimuksen I pöytäkirjaan ja painolastivesiyleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi merilain 6 luvun 12 a §:n ja väylämaksulain muuttamisesta

SOLAS-yleissopimuksen (ihmishengen turvallisuudesta merellä tehty kansainvälisen yleissopimus) ja MARPOL-yleissopimuksen (alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehty kansainvälinen yleissopimus) muutoksilla esitetään lisättäväksi päällikön raportointivelvoitteisiin velvoite ilmoittaa alukselta mereen pudonneista konteista sekä samalla velvoite ilmoittaa muista alukselta havaituista meressä ajelehtivista konteista. Painolastivesipäiväkirjaa koskevilla muutoksilla tarkennetaan sähköistä painolastivesipäiväkirjaa koskevia säännöksiä.

Väylämaksulakiin tehtävillä muutoksilla pantaisiin täytäntöön EMSW-asetuksen (asetus eurooppalaisen merenkulkualan yhdenmätyn palveluympäristön perustamisesta, (EU) 2019/1239) vaatimat loput kansalliset säädösmuutokset koskien ilmoittajien rekisteröintiä, lisäksi varmistettaisiin väylämaksuilmoitusten tekeminen uudessa EMSW-asetuksen vaatimusten mukaisessa järjestelmässä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väylämaksulakia kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän sujuvan käyttöönoton varmistamiseksi myös väylämaksuilmoitusten osalta. Väylämaksulakia koskeva ehdotus sisältää myös esityksen alakohtaisesta sääntelystä koskien automaattista päätöksentekoa Tullin käsitellessä väylämaksuilmoituksia.

Valtiovarainministeriön lausunto

Esityksessä ehdotetaan, että väylämaksulakiin säädettäisiin uusi pykälä, jonka mukaan Tullilla olisi mahdollisuus hyödyntää automaattista ratkaisumenettelyä väylämaksun oikaisuvaatimusasiassa tiettyjen edellytysten täytyessä.

Automaatio nopeuttaisi kaikkien oikaisuvaatimusten keskimääräistä käsittelyaikaa ja antaisi Tullille paremmat edellytykset kohdentaa resursseja tehokkaammin vaativimpien oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Automaation arvioidaan tuovan tiettyin edellytyksin myönteisiä vaikutuksia myös väylämaksun ilmoittaville toimijoille.

Valtiovarainministeriö katsoo, että ehdotetut muutokset väylämaksulakiin ovat sinänsä kannatettavia mahdollistaen henkilöstöresurssien paremman ja tarkoituksenmukaisemman allokoinnin luoden näin positiivia vaikutuksia hyvän hallinnon toteuttamiseen Tullissa.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (609/2019, tiedonhallintalaki) 8 §:n 2 momentin mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin, minkä lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon. Hallituksen esityksen luonnoksessa on todettu vaikutusten arvioinnin yhteydessä, että "[ESMW]-asetuksessa esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan mahdollistavan nykyistä tehokkaammin viranomaisten välisen tiedonvaihdon sekä kansallisesti että valtioiden rajat ylittävässä tiedonvaihdossa". Lisäksi vaikutustenarvioinnissa tuodaan esiin automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöön ottamisesta syntyviä hyötyjä.

Hallituksen esityksessä voi kuitenkin olla vielä tarpeen arvioida mainittua tarkemmin ehdotusten muutosvaikutuksia, erityisesti Tullin tietojärjestelmien ja tiedonhallinnan osalta. Ehdotukset voivat vaikuttaa esimerkiksi Tullin tietojärjestelmiin kohdistuviin tietoturvasuoritusvaatimuksiin, tietoaineistojen muodostamiseen, tai asianhallinnan vaatimuksiin. Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotto voi edellyttää vaikkapa uusien tietojen tai metatietojen tallentamista asianhallintaan. Arvioinnin teossa voidaan hyödyntää soveltuvien osien tiedonhallintalautakunnan suositusta ([Valtiovarainministeriön julkaisu, 2024:21](#)).

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/25295/2024-VM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: